

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Küreselleşen ekonomik krizin etkilerinin en net görüldüğü kentlerden birisi olarak Gaziantep ilinde işsizlik rakamları ekonomik kriz ve göç olgularının etkileriyle devamlı bir artış eğilimi içerisinde. Bu bağlamda Gaziantep ilinde ekonomik krizin ve göçün işsizlik rakamlarına etkilerinin araştırılarak alınacak önemleri tespit etmek üzere Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. Saygılarımızla.

1. Hasan ÖZDEMİR - Gaziantep
2. Mehmet ŞANDIR - Mersin
3. Rıdvan YALÇIN - Ordu
4. Oktay VURAL - İzmir
5. Cemaleddin USLU - Edirne
6. Recep TANER - Aydın
7. Ahmet BUKAN - Çankırı
8. Mehmet Akif PAKSOY - Kahramanmaraş
9. Hüseyin YILDIZ - Antalya
10. Ümit ŞAFAK - İstanbul
11. Mustafa ENÖZ - Manisa
12. Ahmet ORHAN - Manisa
13. Sabahattin ÇAKMAKOĞLU - Kayseri
14. Yılmaz TANKUT - Adana
15. Süleyman Turan ÇİRKİN - Hatay
16. Metin ERGUN - Muğla
17. Murat ÖZKAN - Giresun
18. Recai YILDIRIM - Adana
19. Kürşat ATILGAN - Adana
20. Mümin İNAN - Niğde
21. Hamza Hamit HOMRİŞ - Bursa
22. Abdülkadir AKCAN - Afyonkarahisar
23. Zeki ERTUGAY - Erzurum

GEREKÇE

Ekonomik kriz Türkiye üzerinde hem ülke çapında hem de tek tek kentler merkezinde derin etkiler bırakmıştır. Ülkemizin dört bir yanından işyeri kapatma ya da işçi çıkarma haberleri gelmektedir.

Gaziantep ili de ekonomik krizden derinden etkilenen illerin başında gelmektedir. Gelişmiş sanayisiyle hem Güneydoğu Anadolu Bölgesinin, hem de Türkiye'nin sınaî mal üretiminde lokomotif olan Gaziantep küresel ekonomik krizini Türkiye'ye etkilerinin en önemli örneğidir.

Ekonomik krizin Gaziantep'e etkilerini sadece krizin yapısal etkileri ile açıklamak yeterli değildir. Bir kere ekonomik krizin etkileriyle Gaziantep'te fabrikalar kapanmaktadır. İkinci olarak, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde teşvik politikalarından faydalandırılmayan tek şehir olması nedeniyle komşu illere göre Gaziantep dezavantajlı bir durumdadır. Ancak krizin etkilerinin en belirgin görüldüğü alan olan Gaziantep'teki işsizlik rakamlarında yapılacak analiz sürecin bir başka boyutuna daha dikkat çekmektedir.

Ekonomik krizlerin en belirgin etkisi işsizlik rakamları üzerinde görülmektedir. Bölgesel ve kentsel gelişmişlik farklılıkları ise bu yerleşim birimleri arasındaki işsizlik oranı farklılıkları doğrultusunda bir göç hareketine neden olmaktadır.

Türkiye'de göç olgusunun varlığının önceki yıllarda siyasi ve sosyal etkenlere dayanması bölgesel göç'ün önemli etkenlerindendi. Bugün ise göç daha çok ekonomik etkenlerle gerçekleşmektedir. İşçilerin veya çalışmak isteyen bireylerin beklenen gelirlerinin en yüksek olduğu yerlere doğru göçü bugün Türkiye'deki göç hareketlerinin bir tanımıdır.

Bu tanım doğrultusunda gelişmiş sanayisi ile Gaziantep ili Güneydoğu Anadolu Bölgesinin en yüksek göç oranlarının gözlendiği kentidir. Nitekim ekonomik nedenlerle gerçekleşen iç göç bugün yıllık %6,7 oranına yükselmiştir.

İşsizlik kavramının literatürdeki tanımına bakıldığında Gaziantep'teki işsizlik rakamlarının yükselişinde ekonomik krizin ve göç olgusunun aynı anda etkilerini görmek mümkündür. Çalışmak isteyen ve fakat iş bulup çalışamayanları ifade eden işsizlik kavramı ve rakamları ekonomik kriz nedeniyle çıkarılan işçiler ve göçle gelen ve çalışmak isteyip de iş bulamayan bireylerin etkileriyle ciddi bir artış eğilimindedir.

Bu tablo şematik olarak şöyle ifade edilebilir: Ekonomik kriz bir kentteki işsizlik rakamlarını tetikliyor; bu kentten diğer ekonomik gelişmişliği görece olarak fazla olan bir kente iç göç gerçekleşiyor; göç alan bu kentte göç ile birlikte ekonomik krizin etkileriyle istihdam artmayınca işsizlik rakamları daha hızlı bir artış eğilimine giriyor. Yani ekonomik kriz-işsizlik-göç üçgeni içerisinde etkiler neden sonuç ilişkileri bağlamında karşılıklı olarak görülüyor.

Ekonomik kriz ve göçün etkisiyle 2009'un ilk 3 ayında Gaziantep İŞKUR'a başvuru yapan kamu ve özel sektörden işsiz sayısı 8.251'e ulaşmıştır. Bu rakam geçen yılın aynı dönemine ait verilerle karşılaştırıldığında %50'lik bir artışı ifade etmektedir. 2009 yılının Ocak-Şubat döneminde 19 işyerinin son toplu çıkardığı işçi sayısı ise 2.690 kişidir. Yine 2009'un Mart ayı sonu itibarıyla Gaziantep'te İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı 26.126 kişiye ulaşmıştır.

Türkiye'nin acı bir gerçeği haline gelen işsizlik ekonomik kriz sürecinde giderek artıyor. İşsizlikten en fazla etkilenen toplumsal grup olarak düşük sosyo-ekonomik pozisyonundaki insanlar bu halde görece gelişmiş kentlere göç etmek zorunda kalıyorlar. Gaziantep ili de ekonomik kriz-işsizlik-göç ilişkisinin en belirgin gözlendiği yerlerden birisidir. Kapanan fabrikalarla birlikte gelen göç Gaziantep'te işsizliği tetikliyor. Bu bağlamda ekonomik krizin ve Gaziantep'in ekonomik durumunu göz önünde bulundurarak göç ve ekonomik krizin Gaziantep'in işsizlik rakamlarına etkilerinin ve bu duruma karşı alınacak önlemlerin araştırılmasına gerek duyulmaktadır.